
خوانش فراواقع‌گرایی تعزیه درویش، موسی و مقدمات شهادت امام ثقلین جناب امام حسین از منظر زمان و مکان

- سیدعلی عسگری [نویسنده مسوول]
- فرهاد ناظرزاده کرمانی
- احمد جولائی

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۲/۰۱ | تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۵/۰۳/۰۹

خوانش فراواقع‌گرایی تعزیه درویش، موسی و مقدمات شهادت امام ثقلین جناب امام حسین ازمنظر زمان و مکان

سیدعلی عسگری | کارشناس ارشد ادبیات‌نمایشی

فرهاد ناظرزاده کرمانی | استاد دانشکده هنرهای نمایشی و موسیقی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

احمد جولائی | عضو هیئت‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

چکیده

کنکاش و پژوهش درباره‌ی سبک‌شناسی نمایش ایرانی (چه سیاه‌بازی و چه نقالی و چه تعزیه و یا ...) بسیار کم صورت گرفته است و بسیار زیاد نیاز به پژوهش دارد و بدتر این که در کل مکتب سوررئالیسم برخلاف شهرت و اعتبارش در جامعه‌ی هنری جهانی، در ایران بسیار مهجور مانده و پژوهش مستقل و درعین‌حال جامع به‌خصوص از منظر ادبیات نمایشی در آن انجام نپذیرفته است. این پژوهش در زمره‌ی اولین گام‌ها است در این وادی و همیشه اولین گام‌ها سخت و پر خطر و زمان‌بر هستند، مقاله پیش‌رو چکیده و جوهره پایان‌نامه کارشناسی ارشد نگارنده با عنوان «سوررئالیسم در ادبیات نمایشی با نگاهی به تعزیه» است با راهنمایی ناظرزاده کرمانی.

بی‌شک یکی از ماندگارترین مکتب‌های ادبی را می‌توان بعد از جنگ جهانی اول و البته برآمده از مکتب دادانیسم دانست، سوررئالیسم که بر ضد عقل‌گرایی افراطی - که چیزی جز جنگ و تباهی به همراه نداشت - آمده بود، اصول اساسی خویش را بر پایه‌ی نظریات فروید پایه‌گذاری کرد. سوررئالیست‌ها طی مانیفست‌های خویش که بیشتر توسط «آندره برتون» نوشته می‌شد، تمام اصول خویش را مدون ساختند.

یافتن کنکاش و بررسی این اصول - که ذکر آن آمده - در نمایش ایرانی - با بررسی تعزیه به‌عنوان انگشت‌شمار نمایش ایرانی که از گذر تاریخ جان سالم به‌در برده است - و چرایی استفاده از مؤلفه‌های سوررئالیستی و البته چگونگی به‌کار بستن آن هدف اصلی این پژوهش است. لازم‌به‌ذکر است که نمایش سنتی هر کشور که از باد و باران و گزند گذر زمان جان سالم به‌در برده است، نشان‌دهنده‌ی فرهنگ آن کشور بوده و پژوهش در هر گوشه‌ای از آن گونه‌ی نمایشی می‌تواند اعتلا بخش و پیش‌برنده این فرهنگ باشد.

واژگان کلیدی:

سوررئالیسم، تعزیه، زمان، مکان، ادبیات‌نمایشی.